

VI. INFORMACJE

1. *Symposium Wykładowców Liturgiki w Straszynie*

W dniach 10-11 września 2007 r. w domu rekolekcyjnym archidiecezji gdańskiej w Straszynie odbyło się kolejne XLIII Symposium Wykładowców Liturgiki. Tematem obrad było: *Duchowość liturgiczna w świetle sakramentu chrztu*.

Po wprowadzeniu pierwszy referat n. t. *Formy przeżywania chrztu w starożytności chrześcijańskiej* wygłosił ks. dr Mariusz Majewski z Legnicy. Po nim uczestnicy wysłuchali drugiego referatu n. t. *Celebracja niedzieli jako konsekwencja chrztu*. Referat ten wygłosił ks. dr hab. Krzysztof Konecki, prof. UMK w Toruniu. Po tych referatach była dyskusja, a po niej Modlitwa w ciągu dnia – południowa.

Po przerwie obiadowej miały miejsce dwa referaty: *Rzeczywistość chrzcielna w skrutyniach wielkopostnych* – ks. prof. dr hab. Jacek Nowak, UKSW Warszawa i *Wychowanie do świadomości chrzcielnej* – ks. dr hab. Czesław Krakowiak, prof. KUL. Po dyskusji i przerwie na kawę wygłoszono komunikaty o monografiach habilitacyjnych i doktoratach, oraz o prowadzonych badaniach naukowych i publikacjach w ośrodkach liturgicznych w kraju.

Po Mszy św. koncelebrowanej połączonej z Nieszporami oraz po kolacji miało miejsce spotkanie organizacyjne Sekcji celem ustalenia tematyki kolejnego sympozjum, które odbędzie się w Legnicy.

W drugim dniu obrad po Mszy św. koncelebrowanej połączonej z Jutrznia i po śniadaniu wysłuchano dwóch kolejnych referatów. Na temat *Chrzest w duchowości protestanckiej* mówił ks. prof. dr hab. Władysław Nowak z UMW w Olsztynie. Po dyskusji i kawie odczytano następujące komunikaty: *Nieszpory chrzcielne, dawniej i dziś* – ks. dr Mateusz Matuszewski z UKSW, *Aspekty chrzcielne w niedziele wielkanocne* – ks. dr Stanisław Szczepaniec z PAT, *Katechumenat przedchrzcielny dorosłych (doświadczenia krakowskie)* – s. dr Adelajda Sielepin z PAT i *Informacje o pracach Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski* – bp Stefan Cichy, przewodniczący Komisji.

2. *Włoski Tydzień liturgiczny w Spoleto*

W dniach od 27 do 31 sierpnia 2007 r. Teatrze Nowym w Spoleto koło Asyżu odbywały się obrady 58. Krajowego Tygodnia Liturgicznego. Brało w nim udział około tysiąca osób: biskupi, księża, zakonnicy i ludzie świeccy. Obrady otwarł abp Riccardo Fontana (Spoleto-Norcia). Sekretarz Stanu kard. Tarcisio Bertone w imieniu Papieża przesłał do uczestników tego Tygodnia list o znaczeniu liturgii dla chrześcijańskiego świadectwa w społeczeństwie. Kard. Bertone przypomniał w liście słowa papieża Benedykta XVI z posynodalnej adhortacji apostolskiej „Sacramentum caritatis” mówiące o wpływie liturgii na ludzkie życie: „Eucharystia rzuca potężne światło na ludzką historię i na cały kosmos. W tej sakramentalnej perspektywie uczymy się dzień po dniu, iż każde kościelne wydarzenie ma charakter znaku, poprzez który Bóg się nam udziela i nas przynagla. W ten sposób eucharystyczna forma egzystencji może naprawdę sprzyjać autentycznej zmianie mentalności w odczytywaniu historii i

świata”. Podkreślił także, że czynny udział w liturgii czyni chrześcijanina bardziej świadomym powołania do tego, by być znakiem i świadkiem radykalnie nowego sposobu działania w świecie. Tekst tego listu znajduje się na stronie Internetowej http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/20684.php?index=20684&po_date=28.08.2007&lang=ge

3. Kongres Liturgicznej Służby Ołtarza w Poznaniu

W dniach 27-31 sierpnia odbył się w Wyższym Seminarium Duchownym Towarzystwa Chrystusowego dla Polonii Zagranicznej w Poznaniu Kongres Liturgicznej Służby Ołtarza. W Kongresie uczestniczyli ministranci i lektorzy z gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych.

Uczestnicy dyskutowali nad znaczeniem celebracji liturgicznych oraz rolą ministrantów, lektorów czy psalmistów. Celem dyskusji było przede wszystkim przygotowanie starszych ministrantów i lektorów do służby liturgicznej we własnych parafiach. Podczas wykładów uczestnicy kongresu zastanawiali się, jak urozmaicić swoją służbę liturgiczną m.in. o lepsze korzystanie z ksiąg biblijnych, śpiewu, gestów, a także o właściwe użycie modlitw.

Dyskusjom tradycyjnie towarzyszyły warsztaty o Piśmie Świętym i poszczególnych elementach liturgii oraz merytorycznej i duchowej formacji ministrantów.

Organizatorami Kongresu Liturgicznej Służby Ołtarza są Towarzystwo Chrystusowe dla Polonii Zagranicznej i Internetowy Słownik Liturgiczny Oltarz.pl.

4. XXXIV Międzynarodowy Kongres Pueri Cantores w Krakowie

„Miłosierdzie Pana na wieki wyśpiewywać będę”. Pod takim hasłem odbył się w dniach od 10-15 lipca 2007 r. w Krakowie XXXIV Międzynarodowy Kongres Chórów PUERI CANTORES zorganizowany przez Polską Federację PUERI CANTORES.

Międzynarodowa Federacja PUERI CANTORES powstała 11 listopada 1944 r. w Paryżu, a jej założycielem jest francuski ksiądz Fernand Mailliet. Do Federacji mogą należeć chóry chłopięce, dziewczęce oraz młodzieżowe mieszane złożone z młodzieży w wieku szkolnym. Podstawowym warunkiem przynależności chórów do Federacji jest ich ścisły związek z liturgią Kościoła, co oznacza, że chóry te systematycznie upiększają swoim śpiewem celebracje liturgiczne zgodnie z obowiązującymi przepisami Kościoła katolickiego. Ponadto chóry te winny dbać o formację swoich śpiewaków w oparciu o chrześcijańskie zasady życia i postępowania, troszczyć się o budowanie międzyludzkich przyjaźni na zasadach otwartości i przyjaźni oraz szerzyć ideę pokoju między narodami na świecie¹.

Międzynarodowe kongresy są jedną z form wprowadzania tych zasad w życie. Organizowane są one zazwyczaj co dwa lata i odbywają się głównie w Europie i Ame-

¹ Zob. A. Zając, *Ruch PUERI CASNTORES spadkobiercą i kontynuatorem Kulturowej i liturgicznej tradycji Kościoła*, „Liturgia Sacra” 8 (2002) nr 1, s. 95-96.

ryce. Dotychczas odbyły się 34 takie spotkania². W tym roku po raz pierwszy Kongres obył się za była „żelazną kurtyną” i został zorganizowany przez Polską Federację PC. Na czele Komitetu organizacyjnego stanął jej prezydent ks. dr Robert Tyrała. Do Krakowa przyjechało 85 chórów – prawie 3.000 śpiewaków z trzech kontynentów – z Ameryki Północnej (USA 2 chóry), z Azji (Korea Poł. 1 chór) i z Europy (10 z Polski, 2 z Litwy, 11 z Włoch, 19 z Francji, 3 z Hiszpanii, 21 z Niemiec, 5 z Katalonii, 2 z Belgii, 4 z Austrii i po jednym z Łotwy i Irlandii).

Kongres został poprzedzony tzw. dniem pastoralnym i międzynarodowym sympozjum związanym z działalnością Federacji PUERI CANTORES.

Dzień pastoralny rozpoczął się 10 lipca o godz. 15.00 w Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. Składał się on z dwóch części: uroczystej liturgii Mszy św. celebrowanej przez Abpa Stanisława Ryłkę (przewodniczący Papieskiej Rady ds. Świeckich z Watykanu) przy oprawie muzycznej chóru Schola Cantorum Misericordis Christi z Białej Podlaskiej, oraz spotkania przy stole w Domu Duszpasterskim Sanktuarium Bożego Miłosierdzia. Udział w nim wzięli prezydenci oraz asystenci kościelni Międzynarodowej Federacji PUERI CANTORES.

Następnego dnia – tj. 11 lipca – o godz. 10.00 w sali koncertowej Akademii Muzycznej w Krakowie rozpoczęło się Międzynarodowe Sympozjum zatytułowane: *Poszukiwanie piękna i doświadczenie świętości w muzyce. Perspektywy wychowania młodzieży na przykładzie Federacji PUERI CANTORES*. W sympozjum wystąpili: Josep Maria Torrents (prezydent Międzynarodowej Federacji PC) ze słowem wstępnym, abp Stanisław Ryłko ze słowem pozdrowienia, prof. Władysław Stróżewski (UJ w Krakowie) z wykładem zatytułowanym *Piękno podstawą edukacji człowieka. Poszukiwanie piękna perspektywą nadziei*, ks. dr R. Tyrała (AMuz i PAT w Krakowie) z wykładem *Piękno muzyki liturgicznej w nauczaniu Kościoła*, o. Tomasz Dąbek OSB (PAT w Krakowie) z wykładem *Piękno i świętość doświadczane w muzyce*, Siegfried Koesler (honorowy prezydent Międzynarodowej Federacji PC) z wykładem *Edukacja integralna młodego człowieka przez działanie Federacji Pueri Cantores* i Josep M. Torrents (prezydent MFPC) z wykładem *Przyszłość Federacji Pueri Cantores, perspektywy wiary*. Sympozjum zakończyła dyskusja i podsumowanie rozważanych tematów i wynikających z nich postulatów o godz. 13.30.

W międzyczasie do Krakowa przyjeżdżali chórzyści niemalże z całego świata i meldowali się w biurze Kongresu, które było zorganizowane na krakowskich Błoniach wraz ze stołówką dla wszystkich chórów w przygotowanym na tę okazję ogromnym namiocie. Zostali oni bardzo sprawnie zakwaterowywani w hotelach krakowskich, by po posiłku i odpoczynku móc zdążyć na Inaugurację Kongresu, która

² Dotychczas Międzynarodowe Kongresy organizowały dotychczas następujące miasta: I – Paryż (1947), II – Rzym (1949), III – Rzym (1951), IV – Kolonia (1953), V – Rzym (1954), VI – Paryż (1956), VII – Lourdes (1958), VIII – Rzym (1961), IX – Santiago de Compostela (1963), X – Loreto (1964), XI – Rzym (1967), XII – Guadalajara (1970), XIII – Würzburg (1970), XIV – Bois-Le-Duc (1972), XV – Rzym (1975), XVI – Londyn (1976), XVII – Tokio (1977), XVIII – Wiedeń (1978), XIX – Maracaibo (1980), XX – Rzym (1981), XXI – Bruksela (1982), XXII – Paryż (1985), XXIII – Rzym (1988), XXIV – Maastricht (1990), XXV – Salamanca (1991), XXVI – Rzym (1993), XXVII – Montreal (Quebec, 1995), XXVIII – Salzburg (1996), XXIX – Barcelona (1998), XXX – Rzym (2000), XXXI – Lyon (2002), XXXII – Kolonia (2004), XXXIII – Rzym (2006), XXXIV – Kraków (2007); www.puericantores.org.pl

miała miejsce na rynku głównym w Krakowie o godz. 21.00. Inauguracja miała bardzo uroczysty charakter i była swego rodzaju spektaklem. Wzięli w niej udział m.in. kard. Stanisław Dziwisz, władze miasta Krakowa oraz oczywiście wszystkie chóry przybyłe na Kongres. Wykonały one wspólnie m.in. *Gaude Mater Polonia*, *Od Krakowa goście jadą* Feliksa Nowowiejskiego i nie mogło zabraknąć hymnu zjednoczonej Europy *Ody do radości* Ludwika van Beethovena. Obok przemówień wielu notabli inauguracja była bardzo atrakcyjna m.in. poprzez film dokumentalny z chłopcami-chórzystami z Polski w roli głównej, którzy przedstawiali wszystkie miejsca, w których spotkają się chórzyci wspólnie podczas Kongresu, oraz dzięki pokazowi efektów laserowych na gwiazdzistym już niebie. Wspaniała inauguracja zapowiadała nie mniejsze przeżycia w czasie najbliższych dni.

W czwartek przed południem wszystkie chóry biorące udział w wieczornym koncercie „Cantemus Gloriam Dei” zebrały się o godz. 9.00 w Arce Pana – kościele w Nowej Hucie – Bieńczykach na próbę wieczornego koncertu mającego charakter misterium. Podczas niego był ukazany cały rok liturgiczny poprzez teksty liturgiczne i muzykę wkomponowaną przez poszczególne chóry korelującą z rozważanym tekstem. Cała „Arka” została wypełniona ponownie przez wielu śpiewaków z całego świata. Wcześniej, bo o godz. 12.30, miało miejsce spotkanie prezydentów krajowych Federacji, dyrygentów chórów uczestniczących w Kongresie oraz asystentów kościelnych z prezydentem miasta Krakowa w Urzędzie Miasta. Po tym spotkaniu o godz. 14.30 miały miejsce w różnych kościołach miasta Krakowa msze tzw. narodowe, gromadzące chóry z danego kraju na wspólnej liturgii w ich ojczystym języku. Polskie chóry miały swoją mszę w katedrze na Wawelu, której przewodniczył bp Stefan Cichy.

W piątek – 13 lipca – o godz. 9.00 wszyscy chórzyci spotkali się tym razem w Bazylice Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach na próbę wspólnych śpiewów, które przygotowywano na niedzielną, uroczystą Eucharystię. Po południu natomiast o godz. 18.00 także w Bazylice Miłosierdzia Bożego było celebrowane z udziałem wszystkich chórów nabożeństwo: Modlitwa o pokój. Wykonano wspólnie m.in. Kanon *Da pacem, Domine* wraz z psalmem 121 *Laetatus sum*, oraz *Dona nobis pacem* Wojciecha Kilara. Wszyscy uczestnicy modlili się także Koronką do Miłosierdzia Bożego w opracowaniu Stefana Stuligrosza: I-wszy dziesiątek w języku francuskim, II w niemieckim, III w hiszpańskim, IV we włoskim i V w języku polskim. Nabożeństwo zakończył hymn kongresu skomponowany specjalnie na kongres przez Henryka J. Batora profesora Akademii Muzycznej w Krakowie *Misericordias Domini*. Liturgii przewodniczył kard. Stanisław Nagy SCI, a wszystkie śpiewy podczas nabożeństwa poprowadził Piotr Karwowski.

W sobotę 14 lipca o godz. 9.00 ponownie wszystkie chóry zebrały się w Bazylice Łagiewnickiej już na próbę generalną przed niedzielną Eucharystią. Próba trwała podobnie jak dzień wcześniej do godz. 12.00. z krótką przerwą. Próbę tego dnia, jak i poprzedniego prowadził ks. prof. Andrzej Zajac. Po obiedzie na Błoniach (tam chóry spożywały wszystkie swoje posiłki, z wyjątkiem śniadań, które były w miejscach zamieszkania) chóry miały czas wolny na zwiedzanie miasta. Czasu nie było za wiele, bo już wieczorem czekały je koncerty galowe w kościołach Krakowa. Niemalże każdy kościół tego dnia gościł w swoich progach 2, 3 lub więcej chórów, które ubo-

gacaly swoim śpiewem wieczorne liturgie, a po nich dawały koncerty. Wszystkie polskie chóry w tym czasie zebrały się w kościele św. Piotra i Pawła na koncercie poświęconym Ojcu św. Janowi Pawłowi II.

Najważniejszym i chyba najpiękniejszym punktem Kongresu była niedzielna uroczysta Msza św. na zakończenie Kongresu pod przewodnictwem kard. Stanisława Dziwisza. Współkoncelebransami byli m.in. bp. Jan Zając i bp Tadeusz Pieronek oraz wielu kapłanów z Polski i zza granicy. Zgromadzony chór składający się prawie z 3.000 śpiewaków wypełnił szczelnie bazylikę. Liturgia rozpoczęła się dokładnie o godz. 10.30 hymnem kongresowym *Misericordias Domini*. Części stałe zostały specjalnie skomponowane na tę uroczystość także przez Henryka J. Batora. Śpiewom towarzyszyła orkiestra składająca się z instrumentów dętych drewnianych i blaszanych. Ponadto zostały wykonane *Alleluja* J. H. Batora, na przygotowanie darów: *Domine, non secundum* Cezarego Francka, na Komunię: *Adoro te devote* w opracowaniu Thomasa Kurasa. *O sacrum convivium* Domenico Bartolucciego; na uwielbienie: *Magnificat* – chorał gregoriański w połączeniu z refrenem Jacquesa Berthiera. Przed końcowym błogosławieństwem prezydent Międzynarodowej Federacji PC J.M. Torrents ogłosił publicznie, że następny międzynarodowy kongres PC odbędzie się w Sztokholmie w 2008 roku, co wszyscy przyjęli z radością i chyba z małym zaskoczeniem, ponieważ Szwecja jest krajem bardziej protestanckim niż katolicki. Zatem czas w Federacji, by powiało bardziej duchem ekumenizmu. Na zakończenie liturgii całą bazylikę wypełniło monumentalne i zawsze piękne *Alleluja* z Oratorium Mesjasz Georga F. Haendla. Całością dyrygował ks. prof. Andrzej Zając. Po Mszy św. wszyscy urzeczeni jej pięknem nie chcieli opuścić świątyni i jeszcze raz wykonali hymn Kongresu *Misericordias Domini*.

Międzynarodowy Kongres to bardzo wielkie przedsięwzięcie, za którym stoją ludzie. Trzeba tu wspomnieć o *spiritus movens* tego Kongresu, którym był ks. dr Robert Tyrała. To on jako prezydent Polskiej Federacji PC i równocześnie jako asystent kościelny Międzynarodowej Federacji PC podjął się z tego zadania i wraz z komitetem organizacyjnym temu zadaniu podołał – w odczuciu chyba wszystkich uczestników – bardzo dobrze,... i chwala mu za to.

Misericordias Domini in aeternum cantabo – Miłosierdzie Pana na wieki wyśpiewywać będę. Były to niezapomniane dni i z pewnością na długo zapadną w pamięci wszystkim uczestnikom Kongresu, a jeśli wydadzą dobry owoc w przyszłości z pewnością jego cel będzie osiągnięty w całej pełni.

ks. dr Grzegorz Piekarz
Sekretarz Polskiej Federacji PC

5. Nominacja w Papieskiej Komisji „Ecclesia Dei”

Z upoważnienia papieża Benedykta XVI kard. Hoyos, przewodniczący Papieskiej Komisji „Ecclesia Dei”, mianował w dniu 7 lipca 2007 r. ks. prałata Mario Martiniego, pracownika Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, sekretarzem dołączonym wspomnianej Komisji.

6. W Polsce połowa katolików uczestniczy we Mszy co tydzień

Katolicka Agencja Informacyjna podała w dniu 4 lipca 2007 r. pewne dane dotyczące udziału Polaków we Mszy św. niedzielnej. Z danych za rok 2006 udostępnionych KAI przez Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego w Warszawie wynika, że w Polsce co niedziela we Mszy św. uczestniczy 45,8 % katolików, to 0,8 % więcej niż przed rokiem. Natomiast do Komunii św. przystępuje 16,3 % katolików.

Tradycyjnie najwyższa frekwencja na Mszach świętych jest na Podkarpaciu. W diecezji tarnowskiej 72,5 % wiernych uczęszcza co niedziela do kościoła, w rzeszowskiej – 68,6 %, a 64,8 % w archidiecezji przemyskiej. Najniższa frekwencja jest: w archidiecezji łódzkiej – 30,9 %, szczecińsko-kamieńskiej – 31,1 % i koszalińsko-kołobrzeskiej – 32,2 %.

Z danych Instytutu Statystyki Kościoła Katolickiego za rok 2006 wynika również, że tzw. wskaźnik *communicantes* – a więc osób przystępujących podczas Mszy św. do Komunii wynosi obecnie 16,3 % wiernych. Najbardziej powyżej średniej są: diecezja tarnowska, gdzie do Komunii przystępuje 23,5 % katolików, diecezja opolska – 21,8 % oraz diecezja kaliska – 20,2 %.

Najmniej osób przystępuje do Komunii św. w diecezjach: sosnowieckiej – 10,5%, szczecińsko-kamieńskiej – 11,4 %, w koszalińsko-kołobrzeskiej – 11,9 %.

7. Europejska Konferencja Egzorcystów na Jasnej Górze

W dniach od 9 do 14 lipca 2007 r. odbyła się na Jasnej Górze Europejska Konferencja Egzorcystów. Pięciodniowe spotkanie, które po raz drugi odbyło się w Częstochowie Udział w nim wezmą zarówno kapłani, jak i świeccy z kilkudziesięciu krajów Europy.

Zwykle konferencje egzorcystów z całej Europy odbywały się co roku na przemian w Niemczech i we Włoszech. Od 2005 r. w program spotkań włączona została Jasna Góra. Celem dorocznych zjazdów jest wymiana doświadczeń w przeprowadzaniu egzorcyzmów. Jasnogórskiemu spotkaniu przewodniczył ks. Marian Piątkowski, krajowy koordynator egzorcystów z ramienia Konferencji Episkopatu Polski.

8. Druga Ogólnopolska Pielgrzymka Ministrantów i Lektorów do Lichenia

W sobotę 16 czerwca 2007 r. odbyła się w Licheniu Druga Ogólnopolska Pielgrzymka Ministrantów i Lektorów (pierwsza taka pielgrzymka odbyła się 25 czerwca 2005 r. na Jasnej Górze). Jej organizatorami były Komisja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów oraz redakcja ogólnopolskiego miesięcznika dla ministrantów „KnC – Króluj nam Chryste”.

Do Lichenia przybyło ponad 9 tysięcy chłopców i młodych mężczyzn. Najwięcej uczestników przybyło z następujących diecezji: legnicka (1514), wrocławska (1029), poznańska (879), łódzka (595), gnieźnieńska (554).

Mszy św. w bazylice licheńskiej przewodniczył bp Stefan Cichy – przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski. Homilię

wyłosił bp Grzegorz Balcerek, delegat KEP ds. Duszpasterstwa Ministrantów. Zachęcał w niej uczestników do zdobywania świętości.

Po Eucharystii ministranci i lektorzy zwiedzili obiekty sanktuarium w Licheniu. Po przerwie na posiłek wzięli udział w nabożeństwie czerwcowym w bazylice.

9. Konferencja naukowa: Egzorcyzmy w tradycji Kościoła i jego współczesnym duszpasterstwie

Dnia 24 maja 2007 r. w auli Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach odbyła się konferencja naukowa *Egzorcyzmy w tradycji Kościoła i jego współczesnym duszpasterstwie* zorganizowana przez Zakład Liturgiki i Homiletyki Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach oraz Katedrę Liturgiki i Hagiografii Uniwersytetu Opolskiego w Opolu.

Po otwarciu obrad przez ks. prof. dr hab. W. Myszora, dziekana Wydziału Teologicznego UŚ i słowach wprowadzenia abp. dr. D. Zimonia, Metropolity Katowickiego uczestnicy wysłuchali następujących referatów: *Egzorcyzmy w Piśmie Świętym* (ks. prof. dr hab. J. Czerski, UO), *Egzorcyzmy w liturgicznej tradycji Kościoła* (ks. prof. dr hab. H. J. Sobeczko, UO), *Nowy obrzęd egzorcyzmów – jego struktura i treść* (ks. dr hab. A. Żądło, UŚ) i *Duchowość egzorcysty* (ks. prof. M. Sodi, UPS Rzym). Po referatach była dyskusja.

Po przerwie obiadowej ks. mgr lic. M. Woliński, egzorcysta z archidiecezji katowickiej mówił na temat: *Niezbędność posługi egzorcysty w zwyczajnym duszpasterstwie Kościoła*.

Po tym wprowadzeniu miała miejsce dyskusja panelowa „Świat odczuwa potrzebę posługi egzorcysty”, którą prowadził ks. dr J. Międzybrodzki, dyrektor Radia eM Katowice. W ramach panelu mowa była o psychologicznych uwarunkowaniach potrzeby posługi egzorcysty (dr K. Gašior, AS), o uwarunkowaniach psychiatrycznych (A. Ostaszewska, SPCH Warszawa), socjologicznych (ks. dr M. Łuczak, UŚ) i medycznych (dr n. med. A. Matysek, Mikołów).

Po przerwie na temat *Szatan jest obecny i działa w świecie* mówił ks. dr A. Posacki z Ignatianum-Kraków. Po jego słowach miała miejsce dyskusja panelowa *Świat musi czuwać i podejmować walkę z szatanem*. Prowadził ją ks. dr L. Szewczyk, UŚ. Mówiono o wychowaniu do walki z szatanem przez katechezę (ks. dr hab. J. Kochel, UO), przez homilię (ks. dr hab. J. Twardy, UŚ), przez programy ruchów religijnych (ks. dr P. Kułbacki, KUL) i przez kierownictwo duchowe (ks. T. Owczarek, Łódź). Po dyskusji nastąpiło zamknięcie obrad.

10. Liturgiczne nowości wydawnicze

Księgi liturgiczne

Liturgia godzin. Tom trzeci. Teksty własne o świętych – dodatek, Pallottinum, Poznań 2007, ISBN 98-83-7014-568-2.

Liturgia godzin. Tom czwarty. Teksty własne o świętych – dodatek, Pallottinum, Poznań 2007, ISBN 98-83-7014-573-6.

Książki

2007

Benedykt XVI, *List apostolski w formie motu proprio „Summorum Pontificum”*. List do biskupów, Pallottinum, Poznań 2007, ISBN 978-83-7014-574-3.

Ufficio delle Celebrazioni del Sommo Pontefice, *Magnum Iubilaeum. Trinitati Canticum*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2007, ISBN 978- 88-2097-945-4.

Ks. Bogusław Nadolski TChr, *Imieniny i urodziny w tradycji chrześcijańskiej Europy*, Księgarnia św. Wojciecha, Poznań 2007, ISBN 978-83-7516-039-0.

Chrzest w życiu i misji Kościoła (II). Materiały z czwartego sympozjum liturgicznego diecezji siedleckiej, Wydawnictwo Sióstr Loretanek, Warszawa-Siedlce 2007, ISBN 978-83-7257-276-9.

Dzień po dniu. Czytanki październikowe oparte na adhortacji Benedykta XVI „Sacramentum caritatis”, pr. zb. pod red. bp. Edwarda Majerskiego, Wydawnictwo Diecezji Radomskiej AVE, Radom 2007, ISBN 978-83-920767-9-7.

Manlio Sodi, *Il messale di Pio V. Perché la Messa in latino nel III millennio?*, Edizioni Messaggero, Padova 2007, ISBN 978-88-250-1946-9.

Benedetto XVI, *Moto proprio Summorum Pontificum. Lettera Apostolica 'Moto Proprio Data' Summorum Pontificum sull'uso della Liturgia Romana Anteriore alla Ri-forma del 1970*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2007, ISBN 978-88-209-7955-3.

Confitemini Domino, quoniam bonus. Księga pamiątkowa dedykowana śp. księdzu Adamowi Durakowi SDB (1949-2005), red. ks. Jacek Nowak, Wydawnictwo UKSW Warszawa 2007, ISBN 978-83-7072-429-0.

Ks. Kazimierz Lijka, *Rewaloryzacja roli paschału w odnowionej liturgii wigilii paschalnej*, Studia i Materiały – Tom 97, Wydział Teologiczny Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu: 2007, ISBN 97883-60598-78-8.

A.V. *I ministeri nella Chiesa. «Io sono in mezzo a voi come colui che serve» Lc 22, 27.* (Iniziazione alla liturgia / 11), Centro Liturgico Vincenziano, Roma 2007, ISBN 978-88-7367-061-2.

Michael Max, *Die Weitergabe des Glaubens in der Liturgie. Eine historisch-theologische Untersuchung zu den Übergaberiten des Katechumenats*, Pustet Verlag, Regensburg 2007, ISBN 978-3-7917-2094-4.

Joseph Ratzinger – Benedikt XVI., *Ein neues Lied für den Herrn. Christusglaube und Liturgie in der Gegenwart*, Herder Verlag, Freiburg i. Br. 2007, ISBN 3-451-29092-8.

Autori Vari, *Martirologio Romano. Riformato a norma dei Decreti del Concilio Ecumenico Vaticano II e Promulgato da Papa Giovanni Paolo II*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2007, ISBN 97-888-209-7925-6.

Ufficio delle Celebrazioni Liturgiche del Sommo Pontefice, *Sede Apostolica Vacante Eventi e Celebrazioni, Aprile 2005*, Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano 2007, ISBN 97-888-209-7929-4.

Peter Browe, *Die Eucharistie im Mittelalter. Liturgiehistorische Forschungen in kulturwissenschaftlicher Absicht*, LIT Verlag, 2. Auflage, Münster 2007, ISBN 3-8258-6233-X.

Michael Schneider, *Zur Beurteilung der Liturgiereform und der Tridentinischen Messe im theologischen Werk Joseph Ratzingers*, Patristisches Zentrum Koinonia-Oriens, Köln 2007, ISBN 3-936835-52-7.

Zurück in die Zukunft. Mut zum Risiko in Pastoral, Liturgie und Ökumene, Herausgegeben von Karl Schlemmer, Echter Verlag, Würzburg 2007, ISBN 3-429-02904-X.

Peter Wick, *Die urchristlichen Gottesdienste. Entstehung und Entwicklung im Rahmen der frühjüdischen Tempel-, Synagogen- und Hausfrömmigkeit* Publishing on Demand, Kohlhammer Verlag, Stuttgart 2007, ISBN 3-17-018107-6.